

THE OLDEST
AND MOST
POPULAR
SLOVENIAN
NEWSPAPER
IN UNITED
STATES OF
AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI!

Glasi: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — E. E. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO
IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (No.) 179.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 16. SEPTEBRA — THURSDAY, SEPTEMBER 16, 1926.

LETNIK XXXV.

Novi nemiri v Mehiki. - Kitajski militaristi se oborožujejo.

INDIJANCI USTAVILI VLAK V KATEREM SE JE VOZIL
GEN. OREGON. — ZVEZNE ČETE IMAJO NALOGO
ZADUŠITI UPOR. — BANDITI UGRABILI AMERI-
KANCA IN OROPALI DRUŽBO.

Mexico City, Mehika. — Uradno poročilo mehiške vlade se glasi, da so Indijanci, rodu Yaqui, pod poveljstvom gen. Matusa, ustavili vlak, v katerem se je vozil gen. Oregon, bivši mehiški predsednik, katerega so ugrabili. Vlada je takoj odposlala 5000 vojakov, da nudijo pomoč kjer je potreba.

Neko drugo poročilo se glasi, da so se Indijanci v državi Sonora uprli. V bližini Vicam, so, 1000 po številu, ustavili vlak, v katerem se je vozil gen. Oregon v spremstvu 150 vojakov. Poročilo pravi, da Indijanci niso napadali. Z drugim vlakom so bile poslani čete na pomoč, vlak se je pa prevrnil, ker je bila proga na enem mestu poškodovana; dve osebi sta prišli ob življenje.

Iz Cuernavaca, kjer je letovišče, se je vračala v avtomobilu skupina Amerikancev proti Mexico City. Družbo je napadlo šest mehiških banditov, vzeli so jim vse imetje in ugrabili Jacoba Rosenthala iz Woodmere, L. I., starega 62 let. Ameriški konzul je takoj zahteval od mehiške vlade, naj pošlje vojske, da rešijo Amerikanca. Banditi so pobrali od Amerikancev vse dragocene stvari, tudi od ženske plašče. Ko je eden izmed družbe vprašal zakaj so ugrabili Mr. Rosenthala, ko so že itak pobrali vse, je rekel vodja bande, da je baš on, ki so ga iskali. Pristavil je, ako jih bodo policisti ali vojski zasledovali, bodo Rosenthala ustrelili. Rekel je tudi, da jih bodo že obvestili koliko hočejo odkupnine za Rosenthala.

V ameriških krogih v Mehiki govorijo, da ima ta napad politično ozadje.

Po zadnjih tožadnih poročilih posnemamo, da so Indijanci spustili gen. Oregona, ki je že na varnem na svojem domu v Cajeme.

GROFICA PONAREJALA OPOROKO, ARETIRANA.

Potsdam, Nemčija. — Grofica Hessolda Schnabel, vdova po prof. Schnabelu, je bila obdolžena, da je ponaredila oporoko svojega moža in sebi volila vse imetje. Izdala jo je služkinja, kateri je bilo znano, da se je grofica učila dolgo časa ponarejati možovo pisavo. Grofica, ker ni izdala več tatjiti, je priznala, kar je povzročilo v tamkajšnjih boljših krogih velik škandal.

Grofica je bila rojena v St. Louis, Mo. in je hči grofa Hessa pl. Westburg, potomca ene izmed najstarejših nemških družin, ki so se naselile v Ameriki. Prof. Schnabel se je z grofico seznanil med svetovno vojno v neki dunajski bolnišnici, kjer je bila nastavljen kot bolniška strežnica. V zakonu nista bila srečna, ko je ležal na mrtvaški postelji leta 1924, grofica ni bilo poleg.

Merchants, advertising in "Amerikanski Slovenec," get best results!

VOJAŠKI UPOR NA KITAJSKEM ZADUŠEN.

Na stotine upornih vojakov je padlo, višji častniki aretirani. — Vel. Britanija se zapleta v vojno s Kitajsko.

Peking, Kitajsko. — Ker se je ljudstvo pritoževalo, da vojski plenijo in nasilno nastopajo napram prebivalcem, sta gen. Cang Tao-Lin in maršal Wu Pei-Fu izdala ukaz, za razoroženje čet, ki pa so se temu uprle. Upornike so pa zveste čete zvale v zasedo in jih več sto postrelile, ostali so se podali. Štiri višje častnike so aretirali.

Sanghaj, Kitajsko. — Vel. Britanija in Kitajsko sta z vsakim dnem bližje vojni, v katero, kar je skoro gotovo, se bo zapletla tudi Amerika. Protiangliško gibanje na Kitajskem narašča — ne bo miru, dokler se na Kitajskem ne vzpostavi red. Kakor vsa znamenja kažejo, se red ne bo vzpostavil brez prelivanja krvi.

Poročila pravijo, da kitajski militaristi v zgornjem delu reke Yangtze mobilizirajo čete in postavljajo topove ob bregu reke. Oboroženi hočejo počakati angleško ekspedicijo, ki ima nalogo rešiti svoje tovarne čolne v bližini Wansien, katere imajo sedaj v rokah kitajski militaristi.

Ko je angleški parnik Kiangwo, ki je imel mrtve in ranjene na krovu hotel po reki navzdol, so padali na njega streli. Vrniti se je moral nazaj, bil je brez moči. Ameriški rušilec, ki je bil v bližini, je prihitel Kiangwo na pomoč, vzel ranjene s parnika in jih prepeljal v Hankow, kjer so jih prenesli v bolnišnico.

Kakor stojijo danes razmere, je vojna med Kitajsko in Anglijo neizogibna.

RUSKA PLEMICA — TIHOTAPKA KOKAINA.

Berlin, Nemčija. — Berlinska policija je aretirala 12 oseb, ki so bile obdolžene, da se bavijo s prepovedano kupčijo in tihotapstvom kokaina. S tem upajo, da so zatrli s korenino organizacijo, kateri so bili že dolgi na sledu. Med aretiranci sta tudi dva ruska plemiča, baron pl. Meyer, ki trdi, da je nečak bivšega ruskega cara in baron Rosenthal.

ŽELEZNIŠKA NESREČA; 25 MRTVIH.

Sydney, Australija. — 25 oseb je bilo na mestu mrtvih in 40 ranjenih, ko se je tovorni vlak obstoječ iz štirih vozovnatovorjenih z volno prevrnil in zdrknul po skalovju. Vlak je priletel na doleno progo, na kateri je bil baš v tistem trenutku poštni vlak s potniki. Nesreča se je zgodila v bližini Murrurindi, oddaljeno 200 milj od Sydneya.

Advertise in "Amerikanski Slovenec!"

PES, POMOČNIK SUHAŠKIH AGENTOV.

Na sliki vidimo psa, čigar gospodar je George Contreras, načelnik suhaških agentov v Los Angeles. Pes je treniran, da izsledí kje kuhajo žganje. Gospodar mu da večkrat poduhati steklenico, v kateri je bilo žganje. Z njegovo pomočjo so izsledili že mnogo kotličkov.

FRANCIJA ZA RAZOROŽEVALNO KONFERENCO.

Francoski zastopnik na ženevskem zborovanju priporočal, da se določi čas za razorožitveno konferenco, ki se naj vrši v najkrajši dobi.

Ženeva, Švica. — V ponedeljek se je na ženevskem zborovanju razpravljalo o enem izmed najvažnejših vprašanj — določiti dan za razoroževalno konferenco. Francoski zastopnik, Paul Boncour, je priporočal, naj bi se določil čas za konferenco, ki bi se naj vršila v najkrajši dobi. S tem je dal Boncour razumeti, da je želja Francije, da se doseže sporazum za razorožitev.

Mnogo je delegatov na zborovanju, ki jim je težko kaj storiti v tem oziru, kajti nastale so težkote pri raznih državah, ki sedaj ne morejo misliti na razorožitev.

Splošna razoroževalna konferenca se najbrže ne bo vršila predno ne poteče še eno leto. Bogzna, kaj pa še lahko pride tekom tega leta.

ZAPUŠČINA LINCOLNOVEGA SINA.

Washington, D. C. — Zapuščina sina predsednika Lincoln, Roberta Todd Lincoln, ki je umrl meseca julija v Manchester, Vt., znaša \$1,125,000. V oporoki je volil vse imetje svoji ženi in svojima dvema hčerama.

COOLIDGE ZA BLAINA.

Paul Smiths, N. Y. — V uradnih krogih se zatrjuje, da ne bo predsednik Coolidge podpiral gibanja konservativcev, ki nameravajo postaviti neodvisnega kandidata nasproti John J. Blaineju, ki je premagal senatorja Lenroota pri republikanskih primarnih volitvah v državi Wisconsin.

Middletown, O. — V tukajšnjem mestu je prišlo do spopada med črni in belopoltnimi, eden izmed črncev je zadobil težke, štirje lahke poškodbe.

KAZEN ZA PREKLINJEVALCE NA FILIPINAH.

Poslanec predložil zbornici predlog, po katerem, ako bo sprejet, se bo naložilo občno kazno preklinjalcem.

Manila. — Na Filipinah ljudstvo, zlasti ameriško, to so največ ameriški vojaki in mornarji, ki so prišli na Filippine leta 1898, kolnejo tako nesramno, da se pošteno ljudstvo zgraža nad njimi. Poslanec Lupo Biteng iz Ilocos Sur, je uvidel potrebo, napraviti zakon, po katerem naj bi se kaznovalo preklinjevalce z občno denarno kaznijo. Glede na to, je predložil zbornici predlog, po katerem naj bi se preklinjevalce na Filipinah kaznovalo z globo \$25.00 ali z en tedensko ječo. Mr. Biteng daje za vzgled Italijo, kjer se je že začelo gibanje, da se kaznuje one, ki po nepotrebnem imenuje stvarnikovo ime, ali ga pa preklinjajo.

DOBRA KUPČIJA.

Chicago, Ill. — Charles Cohen, star 21 let, 1602 South Homan Ave., je bil obdolžen, da je ukradel pri Mergenthaler Linotype kompaniji, kjer je bil uslužben, množino svinca, vrednega \$16,000. Tatvino je priznal in izpovedal, da je ukradeno blago prodal za vsoto — \$75.00.

— Chicago, Ill. — Kopalna sezona je zaključena. Še nobeno leto ni bilo toliko kopalcev kakor letošnje. V Wilmette, se jih je kopalo nad 50,000. Rekordni teden je bil od 17. do 24. julija. Pa tudi po drugih mestnih kopališčih je bil ob nedeljah velik naval. Sezona se je zaključila z velikim karnevalom v Wilmette.

New Orleans, La. — Prohibicijski agenti so zvovali distilacijo, v kateri so nakuhalo do 2000 galon žganja na teden. Zaplenili so veliko množino žganja in vso pripravo. Poslopje je v štiri nadstropja.

KRIŽEM SVETA.

Pittsburgh, Pa. — Dva mladeniča sta prehitro vozila z avtomobilom. To pa je opazil neki policist, ki je z motorciklom dirjal za njima. Mladeniča sta za vsako ceno hotela pobegniti, pri tem pa nista pazila na prihajajoči vlak ko sta vozila preko proge; vlak je zad del v avto in ga razbil, kršitelja postave sta bila na mestu mrtva.

Chicago, Ill. — John Tuterko, 13148 Burley Ave., je umrl, dva njegova tovariša se pa nahajata v bolnišnici vsled zastrupljenja z munašnjom.

Ocean City, N. J. — T. Henderson, star 17 let in njegova 16 letna sestra, sta padla oblečena tri milje do obrežja, kjer sta obvestila obrežne stražnike, da se je čoln prevrnil, sedem oseb je v nevarnosti. Ko so stražniki prišli na lice mesta, so našli ponesrečence vse onemogle, držeče se prebrnjenega čolna. Vsi so bili rešeni.

Gyrok, Romunija. — Mrs. Clara pl. Kezdipolyan, vdova, je obhajala nedavno 120. rojstni dan, na ta način, da je peljala na sprehod svojega pra-pra-pra vnuka in pekla pajke.

Manila. — Meseca novembra pride v Zed. drž. delegacija Filipincev, ki ima nalogo protestirati Bacon predlogu, ki je predložen kongresu, v katerem se priporoča ločitev moroškega dela od Filipin.

Chicago, Ill. — Mrs. Eleanor Witt, stara 30 let, 1454 N. Marmora ave., se je s svojim soprogom peljala v avtomobilu proti domu od neke poroke, med potjo ji je postalo slabo, avto ustavijo in pokličejo zdravnika, bilo je že prepozno, žena je bila mrtva.

Herrin, Ill. — W. Holland, star 20 let, je bil na mestu mrtve, Mack Pulliam in njegova žena sta zadobila težke poškodbe, ko so neki neznanec na nje streljali, ko so se vračali od nekega veselice. A avtomobilu je bilo vse polno napakod od krogelj, kdo so bili napadalci in vzroka napada nihče ne ve.

Yokohama, Japonsko. — Na japonskem parniku Koyo Maru je nastala eksplozija, trije mornarji so bili na mestu ubiti, 14 težko ranjenih in 24 lahko.

Emporia, Kans. — Tri osebe so prišle ob življenje in na stotine jih je moralo iskati zavetja drugje, ko je vsled hudih naličev zadnje dneve, voda preplavila hiše v južno-vzhodnem delu države Kansas. Škoda povzročena po poplavi je cenjena na 1 milijon dolarjev.

Springfield, Ill. — Naraščujoča voda po zadnjih naličjih je pregnala večina prebivalcev iz mesta Naples na varnejše kraje. Oblasti so preskrbele za nesrečneže šotore in druge potrebščine, najhujše je družinam, ki imajo male otroke.

Peoria, Ill. — Tailspin, pes, bulldog pasme, vreden \$1000, je bil zastrupljen. Detektivi so na delu, da bi izsledili zastrupilca.

Iz Jugoslavije

RADIČEVA ZVEZDA UGAŠA; KJERKOLI SE POJAVI, DOŽIVI LE NEUSPEHE. — VELIKE DEMONSTRACIJE PROTI RADIČU V TUZLI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI

Krvav pretep na Radičevem shodu.

Po neuspehu v Bosanskem Brodu je Stjepan Radić prišel v Tuzlo, da bi tam imel shod, ki ga je napovedal že pred dvema tednoma in za katerega so se delale velikanske priprave. Radićevci so pričakovali, da bo to eden od največjih Radičevih shodov in so računali, da se bo zbralo do 20,000 ljudi. Iz celoga okrožja pa je prišlo komaj 2000 ljudi in še med temi veliko število radovednežev. Ze pred samim pričetkom shoda je večje število poslušalcev začelo demonstrirati proti Radiću. Demonstranti so napravili na zborovališču tek kraval, da je Radić moral umolkneti, navzlic temu, da je dr. Pernar, ki Radića stalno spremlja, prizadeval se pomiriti nezadovoljneše s pomočjo žandarmerije in policije. Ali tudi s pomočjo te je bilo nemogoče pomiriti demonstrante. Demonstracije so se razvile do takega viška, da se je med posameznimi skupinami začel krvav pretep, tekom katerega je bil eden smrtno ranjen. Štiri so pozneje aretirali. Radić sam ni mogel govoriti dalj kakor pol ure, drugi govorniki pa, kakor Šibenik in Neudorfer, pa sploh niso mogli priti do besede. Radić je bil ob teh demonstracijah skrajno ogorčen. Te demonstracije so izraz razpoloženja bosanskih mas, ki najbolj čutijo neuspeh Radičeve demagoške politike. Orožništvo je odpovaldo poslušnost, ko je Radić zahteval, da naj prične proti nezadovoljnežem z najostrejšo akcijo. Orožništvo ni hotelo tega storiti, ker bi v tem slučaju prišlo do velikega krvoprelitja. Radić tega je Radić že na shodu izjavil, da bo delal na to, da se tamošnji okrajni glavar ter orožniški komandant odpusti iz državne službe, kar pa je zelo malo verjetno, da mu bo uspelo. Glavno krivdo za te dogodke vali Radić na dr. Nikića, ki je bil pred nedavnim časom v Tuzli, kjer je osnoval svojo lastno organizacijo. Radić tega je Radić sklenil, da definitivno obračuna z dr. Nikićem. Njegovo bivanje v Belgradu je s tem v zvezi. Sam Radić je dopolne izjavil, da mora Nikić čimprej iz vlade in je tekom dopolnevala storil potrebne korake pri predsedniku vlade. Uspehi te njegove akcije še niso znani; vendar iz gleda, da bo moral Radić še dolgo čakati, da bo v tem uspel.

Nabori v znamenju alkohola v Sošanju.

Vključ prepovedi točenja alkohola pijac na dan naborov, smo žal zopet, kakor navadno, videli cele gručice pijanih in divje kričečih fantov prihajati na nabor. Saj so imeli nekateri na vozovih cele sode in so pili kar iz njih, tako da se eden sploh ni mogel predstaviti komisiji, v takem stanju je bil. Kdaj bo vendar boljše? Ali je potem čudno, če je naš mali sodni okraj lansko leto izpil za 18 milijonov vina kar po gostilnah, ne vstevši pivu? Ali nas ne bo nič sram?

lijonov vina kar po gostilnah, ne vstevši pivu? Ali nas ne bo nič sram?

Razne nesreče.

Na Teznu se je ponesrečil premikar Franc Janšnik. Voz ga je podrl na tla ter poškodoval na glavi. — Dijak Vladimir Visenti si je pri padcu na ulici poškodoval levi komolec. Rešilni oddelek je prepeljal oba v bolnico.

Umrli je

dne 20. m. m. gđc. Antonija Mikš iz Vrhneke. Bila je zvesta članica Marijine družbe. Obolela je pred tednom na vročinski boleznii, ki jo je spravila v prerani grob v cvetu mladosti. Jeseni bi se imela poročiti. Pogreba se je udeležila poleg številnih občanov tudi celotna Marijina družba, ki se je v cerkvi in na grobu poslovila od svoje tovarišice z gniljivo nagrobnico ter ji nasula na rakev obilo cvetja in krasnih vencev. Spavaj v Gospodu!

Umrli je

dne 17. m. m. na Mirkah g. Jakob Susman. Bil je mož dobrega srca. Zapuščala vdovo z več nedorastlimi otroci. Imel je lepo posvetilo, ki ga pa ni mogel dolgo uživati. Nit življenja mu je pretrgala bolezen, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. Položili so ga k večnemu počitku na domačem verdenskem pokopališču. Lahka mu zemlja!

Roparski umor v Bečkereku.

Nedavno so vdrl neznani zločinci v trgovino z usnjem, ki je last bratov Tommer, umorili 78 let starega vratarja Despotova, ukradli voz in konja in odpekljali blagajno, v kateri je bilo 20,000 Din gotovine, vrednostni papirji in dokumenti. Navratno blagajno so zjutraj našli. Vrednostni papirji in dokumenti so ostali nepoškodovani, denar je pa seveda izginil.

Trgovci in obrtniki, oglašajte v Amer. Slovencu!

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naša banke. Dinarje, ozir. lire smo večeraj pošiljali po teh cenah!

500 Din	\$ 9.45
1,000 "	\$ 18.90
2,500 "	\$ 46.25
5,000 "	\$ 92.50
10,000 "	\$ 185.00

100 lir	\$ 4.05
200 lir	\$ 7.75
500 lir	\$ 18.50
1000 lir	\$ 37.50

Priloge vseh pošiljav poseben pogost. Poština je v tehi cenah že vračana.

Zaradi nestanovitnosti cest je nemogoče vnaprej ceniti pošiljav. Merodajna so cene dneva, ko denar sprejemamo.

Nakazila sta izvršljiva po pošti ali pa brzojavo.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKI

Pisma iz pošiljke naslovite na ZAKRAJSEK E ČEŠARK 435 W. 42nd ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: Canal 0098.

The first and the oldest Slovenian newspaper in America. Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: Canal 0098.

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto 6.00	For one year 6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje število v tednu je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nemci skušajo odkupiti v vojni odvzeto ozemlje

Zadnje čase se je v nemškem in zapadno-evropskem časopisu mnogo razpravljalo o poizkusu Nemčije, da odkupi od Belgije bivše nemško okrožje Neaux (Eupen) — Malmedy, ki ga je versajska pogodba izročila kot plebiscitno ozemlje Belgiji. To je že tretji poizkus Nemčije, da na tej fronti zruši teritorialne določbe versajskega miru. Navzlic skrbni pripravi in zelo ugodnim razmeram pa se je tudi ta najnovejši maneuver zlomil ob odporu Francije, Anglije in belgijske vlade, ki je jasno in kategorično odklonila ponudbe nemških emisarjev.

Celo akcijo je s strani Nemčije vodil sam predsednik nemške državne banke dr. Schacht. Njegova ofenziva datira že od srede julija, ko se mu je zazdelo, da je belgijska finančna kriza pripravila ugoden teren za odkup Eupena in Malmedyja. Nemčija je ponudila, da vrne tistih 6 do 7 milijard mark, ki jih je med okupacijo izročila v promet v Belgiji. Bruseljska vlada je to ogromno zalogo papirnih mark vzela iz prometa kmalu po premirju po kurzu 1 franka 25 santimov. Ta operacija je silno drago stala belgijsko državno blagajno. Belgija je vedno zmanj zahtevala od Nemčije, da odkupi nazaj svoje marke. Zdaj pa se je dr. Schacht pojavil s predlogom, da Nemčija izpolni svojo dolžnost, če ji Belgija kratko in malo izroči v last novopridobljeno ozemlje Eupen-Malmedy. Nemčija bi za papirne marke plačala letos 30 milijonov dolarjev, 30 do 50 milijonov pa bi se izplačalo tekom prihodnjih let.

Zanimiva je velika propaganda, ki jo je vodilo nemško, zlasti nacionalistično časopisje za odkup belgijskega teritorija. Tako je pisala "Kreutz-Zeitung": "Prebivalci Eupena in Malmedyja niso Belgijci. Vrniti se hočejo k Reichu, od katerega so bili s silo odcepljeni. Belgija je mala država sredi narodov in dokler bo obstajala ta v Versaillesu začrtana meja, bo nemogoče sporazum med Nemčijo in Belgijo." "Kreutz-Zeitung" je trdila, da sta oba kantona obubožala pod belgijsko upravo in da zahtevata težke žrtve od belgijske državne blagajne, ki ju mora subvencionirati. Po poročilu istega lista se ustanavlja v Eupenu-Malmedyju "Heimatsbund" slično kot v Alzaciji, ki hoče braniti nemštvo teh krajev.

Karakteristično je, da so se našli celo v Belgiji časopisi, ki so priporočali kupčijo. List "Bien public" je enostavno izjavil, da bi sklenila Belgija sijajno kupčijo s prodajo obeh kantonov. "La Gazette de Bruxelles" je izrazila dvom glede belgijskega čustvovanja eupensko-malmedyjskega prebivalstva. Celot socijalistično časopisje je priporočalo prodajo. "Peuple" je izjavil, da ozirni na prestiž in nacionalno čast nimajo nič opraviti pri tej stvari. Vendar so socijalisti zahtevali, da bi moralo prebivalstvo s ponovnim glasovanjem povedati, če se ne proti odstopu Nemčiji.

Z druge strani pa je opozarjala katoliška "Libre Belgique," da bi odstop bil pregrešek zoper versajsko pogodbo, vsled česar ga vlada ne sme odobriti. Liberalna "Independance belge" pa je zahtevala, da se ta nemoralna kupčija energično in kategorično zavrne.

Končno se je morala s celo zadevo pečati tudi belgijska vlada na ministrski seji sredi preteklega tedna. Justični minister, liberalni Hymans je razložil moralne, politične, diplomatske in finančne argumente, ki ne dovoljujejo, da bi se sprejela nemška ponudba. Povdaril je še posebej, da Anglija in Francija ne bi mogli dopustiti take kupčije. Ministrski predsednik Jaspars in zunanji minister Vandervelde sta priznala vso težo Hymansovih argumentov, katerim so se morali ukloniti tudi tisti ministri, ki so obravnavali nemško ponudbo samo iz finančnega vidika.

Tako je belgijski ministrski svet enodušno sklenil kategorično odkloniti dr. Schachtovo ponudbo. S tem je ta najnovejša nemška ofenziva proti teritorialnim določbam versajskega miru doživela poraz.

Prof. Fr. Pengov:

SLON "MATI GUJ," UPORNIK.

Humoreska.

(Konec.)

Obiskal je poteče se tovariše na frati, tapljali jih prijazno po plečih, kakor bi jih izpraševal, če jim dela ruvanje storov res tako veliko zabavo, dajal jim je slab zgled s svojim postopanjem, kakor bi jim hotel vcepiti zavest, da imajo sloni pravico do dolgega opoldanskega počitka, in šele potem, ko je bil s celodnevni pohajkovanjem demoraliziral vso farmo, se je vrnil v svojo ograjo k večerji!

"Oho!" se je zadržal zlobno Hibun nad njim. "Kdor ne dela, naj tudi ne je! Ti nisi priučena, izobražena žival, ampak divji slon! Le poberi se tja, odkoder si prišel, nič vredneži!"

V tem je mali rdečelični Hibunov sinček,

ki se je kotil po tleh v koči, stegnil ročici po ogromni senci, ki jo je metala Mati Gujeva postava med odprta vrata. Mati Guj je čutil, da je mali kostrunček stvar, ki jo ima Hibunovo očeto vso srce rado nad vse na svetu. Zato pomoli otročičku svoj trobec in mu poigrava z gibnim prstkom na njegovem koncu; ko se ga pa malček oprime z obema rokama, dvigne Mati Guj otročička visoko v zrak Hibunu nad glavo.

"Veliki poglavar!" zatusli Hibun od strahu skoraj ob pamet in pade pred slona na kolena. "Ducat najboljših močnatih kolačev, po dva čevlja širokih, v dražestnem rumu namočenih dobiš takoj za večerjo in dvjesto funtov drobno razrezanega mladega sladkornega trsa povrh! Bodi le toliko prijazen, in blagovoli dobrotno postaviti nazaj na zemljo ta mali drobec, ki je za te brez vsake vrednosti, zame pa največji zaklad, življenje mojega življenja!"

Mati Guj je previdno položil rjavo mesnato krpico med svoj prednji, stebrom podobni nogi, s katerima bi lahko zdrobil vso

Hibunovo kožo s prebivalci vred v drobno kašo in je čakal na obljubljeno večerjo. Ko je prišla večerja, jo je pospravil z največjim apetitom in nato izpustil Hibunovega otročka, da je hitel domov.

Nato je zadremal in sanjaril o svojem gospodarju Deesi, ki biva daleč, daleč, Bog si vedi, kje. — Ena najbolj zagonetnih lastnosti slona je ta, da ima krajši spanec nego katerakoli druga žival! Ležati dve uri pred polnočjo na eni, dve uri po polnoči na drugi strani, mirno dremajoč, popolnoma zadoštuje kolosu (orjaku). Vso ostalo noč in dan preživi slon s tem, da žre, hodi od kraja do kraja in zabava samega sebe z dolgimi mrmrajočimi filozofskimi samogovori.

Takoj po polnoči se je zbudil tudi Mati Guj iz polusna in sluteč, da leži pemara njegov gospodar kje v gozdu pijan ko meh brez vsakega varstva, ga je jel besno iskati po okoličih, grgrajoč in zvijačijo svoj trobec do belega dne. Zgubil se je tja do reke, kjer ga je Deesa navadno kopal, zatrobil je alarm čez vodno gladino do nasprot-

da se še mož menda niti slovensko podpisati ne zna. Podpisal se je namreč Valentine M. Hotel je udariti Rev. Černetu, pa se je usekal samega sebe, ker je Medle pri kljukanju svojega dopisa skoraj omedlel, ker tako nerodno prašuje med svojim praskanjem, zakaj ni prišel Rev. Černe na debato, h kateri je bil povabljen; ako ne bi Medle omedlel, bi bil za gotovo pri istem vprašanju pogledal v tetko, kjer se tista debata, oziroma shod razjarjenih petelinov podrobno opisuje. Sami ruščici generalni se zgražajo nad surovostjo individuov, kateri so se zbrali na dotičnem shodu. Seveda se ta element v rdeči tetki označi v naprednem jeziku za "ljudsko ogorčenost." Da je to istina, nam dokazuje rdeča tetka, ki je tozadevno pisala, da so bili navzoči tako ogorčeni, da so razgrajali in razbijali stoli in da so jih morali generali krotiti in tolažiti; in vse to se je zgodilo, notabene, ko Rev. Černetu ni bilo zraven. Prašam sedaj omedlelega dopisnika iz Milwaukee, ali so bile dane popolne garancije za varnost življenja kat. duhovnika? Kdo je dal poročilo, da pride lahko kat. duhovnik v dobrem imenu med rudeče kaline, kjer prežijo nani rdečkarji?

Medle, ali si ti jamčiš za to, da bo kat. duhovnik lahko nemoteno podal svoje izjave? — Menda ne, ker bi bil pri tem omedlel, in bi izjava Rev. Černetu ni ne veljala, kajti zastoj je kaj vtepati v glavo človeku, ki je zgubil zavest in omedlel. Hej, Valentine, mnogo se boš moral še učiti, predno se rešiš zalkja, v katerega si skočil! Angli, Bangli, Tintenfass, Geh in die Schule, lerne was, A-E-I-O-U, Ein grosser Esel der bist Du! Komar.

PISMO AMERIKANKE IZ BELOKRAJINE. Radovič pri Metliki. Med velikanskimi trumami ljudi, ki so ob času eyharističnega kongresa v Chicago prihiteli počastiti Kralja nebes in zemlje, se sem nahajala tudi jaz. A dočim se je po končanih slovesnostih vrnila velika večina udeležencev zopet v svoje ameriške domove, sem jo jaz mahnila namesto nazaj proti zlati Californiji, popolnoma v drugo smer, namreč v svojo staro rojstno domovino, katere niti po dolgih letih odsotnosti nisem pozabila. Saj imam tukaj svojo staro mamico, ki si je iskreno želela, da me še enkrat vidi in po kateri nisem nič manj hrepenela tudi jaz. Tudi moja rojstna vas Radovič, je bila, kakor sem izprevidela, vesela mojega prihoda. Pred časom so namreč zbirali milodare v namen, da si povečajo svojo malo kapelico v toliko, da bi se lahko v njej brale sv. maše. Ob tej priliki sem tudi jaz uslišala njih prošnjo in se jih spomnila s primernim darilom. In rojaki so mi bili za to v resnici od srca hvaležni. Ker je Californija le malo predaleč

Nekaj, ki marsikoga izmed nas zadene. Katoliški list "The Messenger" je prinesel te dni to-le notico:

"Our one idea in life should be to take the same interest in our religion that a Socialist takes in Socialism. A Socialist reads Socialism, informs himself about it and prepares to answer all questions regarding it. A Catholic should do the same with reference to his religion. A Socialist contributes to the support of magazines and Socialistic periodicals with a willing hand, and often deprives himself of the necessities of life to do it. Yet the majority of Catholics do little or nothing towards supporting Catholic periodicals and literature, and a great many try to get out of doing anything to support the Church and her institutions. — Daniel J. Danahy.

Mr. Danahy ima prav. Otroci teme so modrejši kot otroci luči. Nasprotniki žrtvujejo n. pr. za svoj tisk vse. Pri nas pa z največjo težavo in žrtvami spravimo kaj skozi. Zavednost treba!

Iz Rock Springs, Wyo. (Pri spevek.) — V št. 199. Prosvete se neki "spreobrnjeni član" razkorači in pripoveduje, da so gradili največje cerkev na zapadu. Zdaj pa kajpada, da je spregledal... itd. Takih značajev je mnogo. Sama kaka mala zamera, pa se spreobrne iz

od Radovič, se me niso upali povabiti k slovesnemu blagoslovljenju nove cerkvice, ki se je vršilo 18. julija 1926, a po čudnem nagibu sem pa ravno ob pravem času prišla kar sama do sebe. Morate si misliti, veselo presenečenje vsled tako nepričakovane prihode.

18. julij bo ostal za vedno vsem Radovičanom v živem spominu. Že na vse zgodaj zjutraj so se začele od blizu in daleč zbirati množice; ko pa se je približala ura slovesnosti, je postal precej obširni prostor okoli prijazne cerkvice veliko premajhen, in ljudje so si morali izposoditi sosednje njive. Na katerih je bila k sreči pšenica že požeta. A tudi, ako se je po polju storila kaka škoda, ni nihče godrnjal, kajti ta dan so bili vaščani tako navdušeni, da bi žrtvovali še veliko več. Ker nova cerkvice nima zvonov, so k slovesnosti veliko pripomogli s pritkavanjem fantje sosednjih cerkva, zlasti pri Treh farah in Bogoborčani preko Kolpe, za kar jim gre najlepša zahvala.

Omeniti moram, da je ta cerkvice dobila glavno pomoč od dobrih rojakov iz daljne Amerike, katerim izrekajo za to iskreno zahvalo častiti duhovniki iz Metlike, proš in oba kaplana, kakor tudi vsi Radovičani. Nekoliko o mojih vtisih o domovini. Ko sem se peljala z vlakom iz bele Ljubljane proti Belokrajini, sem z razočaranjem opazila, da to več ni prejšnja Bela Krajina, kakor sem jo zapustila pred 16. leti. Takrat so bila vsa dekleta še resnično belo oblečena, a danes so že vse Črne Kranjce. Res škoda, da je moderna obleka tako izpodrinila prejšnjo lepo narodno nošo. Pozdravljam vse Radovčane, posebno pa dekleta, ki so tako lepo prepevale pri prvi sv. maši v novi cerkvi, ki se je brala za vse darovalce, dalje pozdrav vsem rojakom po širni Ameriki, posebno pa onim tam daleč v San Francisco, Calif.

Bara Kramer.

Zanimiva tožba. Zdravniška zbornica v Sarajevu je vložila tožbo proti nekemu ruskemu zdravniku, ki je opravljal zdravniško obrt le na podlagi diplom ruskega zdravniškega društva v Belgradu, Sarajevska zbornica se je obrnila na dotično rusko univerzo, kjer da je ta zdravnik svoje študije končal in univerza je odgovorila, da o kakem študiju tega namisljenega zdravnika sploh ni govora. Seveda je v škripcih tudi zdravniško rusko društvo v Belgradu.

ta glas je pridri Matu Guju kot vihra. Sloni ne dirjajo kot strela, toda že navaden tek teh orjakov zadostuje, da dohite ekspresni vlak. In v takem diru je privihal Matu Guj iz gozda preje, nego se je mogel Hibun ozreti po njem. V nori radosti se je zgrudil pred Deeso na prednji koloni, Deesa se ga je oklenil okoli trobca, vriskaje trobečega in moč in žival sta jokala, tipajoč drug drugega od glave do pete, je-li ne manjka komu izmed njih kake reči...

"In zdaj greva zopet na delo!"... je rekel čez nekaj časa Deesa. "Zadeni me na hrbet, moj sinko, moja sreča!" Matu Guj izvrši takoj povelje in oba jo mahmeta na plantažo, ruvat svoje šture, kakor da se ni zgodilo prav nič.

Pri tem gnilivem prizoru je minula plantažnika vsa jeza, umeknila se je največjemu občudovanju...

Tako nam je Rudyard Kipling počlovečil slona, kar se popolnoma vjema z njegovo bujno domišljijo, ne pa z naravoslovskimi dejstvi.

Lz življenja in sveta.

JOSIP RESSLER, IZUMITELJ LADIJSKEGA VIJAKA.

Usoda se res čudno igra s človeškim življenjem. Redkokdaj se dogodi, da ima učenjak ali dobrotnik priložnost uživati sadove svojega velikega dela za splošno dobrobit človeštva, katero je žrtvoval vse svoje življenje. Malokomu je dano, da svojo veliko misel, ki mu jo je podarila usoda, izvede popolnoma, če jo pa, zopet ni ljudem, ki bi ga razumeli. Večinoma naleti na ljudi, ki ga ne razumejo, večkrat nočejo razumeti, največkrat pa so njegovi osebnostni neprijatelji, ki žrtvujejo kar morejo, samo da delo ne uspe. Z neuspehom ideje pa pokopujejo navadno tudi stvaritelja. Učenjaki in dobrotniki morajo umreti, priti morajo novi rodovniki, ki ne poznajo stvaritelja, vi, ki ne poznajo stvaritelja, poznajo samo idejo in neprijetno sodijo in pripoznajo zaslugo možu, ki je trpel in umrl za veliko delo v dobrobit človeštva, ki ga je povsod preganjalo.

Le malo si oglejmo svetovne učenjake, iznajditelje, velike pesnike in pisatelje in videli bomo, kako bridko je bilo njih življenje in kako bedno so umirali. S tem, da so se bavili s posebnim, za njih nedobičnim delom, so zamudili prihodnost, nabavili si druge zemeljske zaklade in reveža, kdo ne bi ga bo pripoznal? Usoda je določila zopet druge, ki niso in bodo deležni posmrtnih slavnosti, pač pa imajo dobiček in dobičkarje žive iz izkoriščanja učencev, kakovega truda polnega dela. Tako se je godilo tudi Josipu Ressleru, izumitelju ladijskega vijaka.

20. avgusta je preteklo baš

100 let, odkar je vložil Josip Ressler, rodem Čeh, prošnjo za pripoznanje svojega velikega izuma. Več let se je bavil z mislijo, kako pospešiti brzino ladij. Kot podlago je vzel neke stare poskuse iz XV. stoletja, ki pa niso takrat uspeli. Slo se je za vijak, ki naj bi se zavrtel v vodo in tako pospešil premikanje ladje. Najtežje je bilo najti pravilno mesto, kjer bi vijak najbolje učinkoval in to se je Ressleru posrečilo. Predložil je izum v patentiranje. Svoje prve poskuse je delal v Pletrijah pri Novem mestu na Krki, kjer je bil za gozdarja.

Leta 1827. se mu je posrečilo z denarno pomočjo dveh tržaških trgovcev izgotoviti velik vijak in opremiti z njim manjšo barko. Pri prvih poskusih sta gonila vijak dva delavca. Ti poskusi so se obnesli, treba je bilo najti silo, ki bi gonila vijak mesto delavcev. Odločil se je zgraditi manjšo ladjo, kjer naj bi gonil vijak parni stroj. To mu je hotel na vsak način preprečiti Anglež Morgan, ki je imel koncesijo za vožnjo med Trstom in Benetkami. Bal se je konkurence svojemu podjetju, ki ga je opravljal s starim parobrodom na vreteno. Kljub zaprekam se je posrečilo Ressleru pridobiti za svojo novo izpopolnjeno iznajdbo nekega tržaškega veletržca. Leta 1828. je bila zgrajena omenjena ladja, ki so jo krstili za "Civetto" in dne 5. avgusta 1829 se je vršila poskusna vožnja Civette. Sedaj pa je prišel osodopolni trenutek ne samo za Resslerovo iznajdbo, nego tudi za njega samega. Med vožnjo je počila slabo zvarjena parna cev in stroj se je ustavil. Neglede na to, da je

bilo to popolnoma brezpombno za veliki izum, so Resslerovi nasprotniki pregovorili njegovega podpornika in razglasili iznajdbo kot manjvredno, brezpombno za plovstvo. Dosegli so celo to, da so bili nadaljni poskusi z omenjeno ladjo policijsko zabranjeni.

Ressler je to zelo potrlo, poseben pa, ko je izvedel po enajstih letih, da je v tržaško lukso dospel velika angleška ladja, katero goni od njega iznajdeni vijak, radi katerega je on pretrpel toliko razočaranje. Lahko si predstavljamo, kako je bilo iznajditelju pri sreči, ko je videl, da so se drugi polastili sadu njegovega dela.

Tujsi Francozi in Angleži so videli Resslerovo iznajdbo, se je polastili in na svojo roko delali, dokler jim ni uspelo napraviti nekaj podobnega. Ressler se je odpeljal v Pariz in v London in zahteval, da se njemu pripozna, da je on iznajditelj in da se njemu plača dotični patent; toda vse zaman. Ni mu uspelo, z velikim in dolгим popotovanjem je zapravil zadnja razpoložljiva denarna sredstva.

Leta 1857. je bil v Ljubljani in zbolel na legarju; tik pred smrtjo je napisal svojo oporoko in prosil, naj bi se njegovi sorodniki in prijatelji zavzeli tudi po njegovi smrti, da se bo pripoznal veliki izum njemu, res pravemu izumitelju. To, kar ni uspelo njemu, je uspelo njegovim potomcem in prijateljem. Po dolgi borbi je svet pripoznal, da je res Ressler tisti, ki je s svojo veliko iznajdbo odkril velikanske zaklade celokupnemu pomorstvu.

Ressler so pokopali v Ljubljani pri sv. Krištofu in ponosni smo lahko, da počivajo v slovenski zemlji kosti tako slavnega moža.

Ker so se šele nekaj let po smrti s pripoznanjem iznajdbe jeli zanimati za Resslerov grob, tega niso mogli več točno ugotoviti in so spomenik slavnemu

možu, katerega ime nosi tudi velika ljubljanska cesta, postavili v bližini, kjer domnevajo, da je Ressler pokopan.

Resslerova iznajdba pa ni ostala omejena samo na vodi. Na podlagi ladijskega vijaka je zgrajen tudi aeroplanski vijak, s katerim se človek dviga v neskončne višine in tako olajšuje promet in proučuje ozračje.

Tako je bilo življenje velikega izumitelja in dobrotnika vsega sveta. Postavili so mu spomenik, ki pravi, kje je pokopan, toda če primerjamo njegov veliki izum z izumi drugih, ki so tudi počaščeni za dokaj manjša dela, sta spomenik v Ljubljani in oni v njegovem rojstnem kraju dokaj premajhna in dolžnost vseh narodov sveta bi bila, da se vsaj po smrti na častnejši način oddolžijo velikemu duhu.

ČEŠKA JE SEVERNI TEČAJ?

Ni še vse dognano, kaj je tam gori, vendar pa po potovanju Amundsen in Nobila vemo približno vsaj to, kako sta razdeljena zemlja in morje. Minula je pravljica o lepem kontinentu in tam prebivajočih srečnih ljudeh, pa tudi pravljica o morju brez ledu. Morje je tam gori, a ne prijazno, temveč polno polarnih grozot, tolikrat nam že od tečajnih raziskovalcev opisanih. Pred tisoči let so rastle tam palme, danes pa ti grozi smrt v vseh oblikah.

Kdor pa misli, da se za te pustnje nihče ne briga, se zelo moti. Vse polno je držav, ki so priglasele svoje zahteve. David Hunter nam v neki angleški reviji pripoveduje o tem.

Pet je držav, ki imajo posestva v tečajnih pokrajinah: Zedinjene države, Kanada (Anglija), Rusija, Norveška in Danska. Spitzberge in Medvedji otok stražijo Norvežani, Grenlandijo Danci. Leta 1916. je javila Rusija, da smatra ves severni od Rusije ležeči svet za

svojo last; pozneje je z otoka Wrangel pred Beringovo cesto zapodila sovjetska vlada Angleže, je naselila tam družino Eskimov in napravila radio-brzojavno - meteorološko stacijo. Kanada je proglasila svet zahodno od ceste Davis med 60. in 141. zahodnim poldnevnikom noter gor do tečaja za svojo last; severno od Alaske si pa lasti pravice Ameriki. Samo eno točko so pustili doslej pri miru, deželo Franca Jožefa; ker nima Avstrija pravnobnih gospodarskih in drugih skrbi, bo gotovo priglasele svojo lastninsko pravico do tega otočja.

Sedaj je torej tako-le: Danska in Norveška ima svoj delež že natančno določen; Kanadi pripada svet med 60. in 141. poldnevnikom zahodne dolžine; Ameriki svet med 141. in 169. poldnevnikom zahodne dolžine; Rusiji svet med 169. poldnevnikom do približno 30. ali 40. poldnevnikar vzhodne dolžine.

Južnotečajna celina še ni razdeljena. Pa bo kmalu. Otočke okoli in okoli si je večinoma prisvojila Anglija zaradi lova na kite, mrože itd. Sicer je pa tam doli v neskončnem oceanu še zmeraj kak otoček, kjer lahko igraš Robinsona, če si tako srečen, da v tej neskončnosti otoček tudi najdeš.

ZLATA JAJKA.

Grozni potres na Japonskem, ki je toliko prebivalcem prinesel smrt, skrb in pomanjkanje, je bil v enem slučaju vendarle ključ do postnega bogastva. Med pogorelci v glavnem mestu Tokio je bila tudi starodavna trdnjava Maruchachi, ki se je pečala s špicerijo. Dvanajsta generacija je sedanja. V tej rodbini se že več stoletij od roda do roda poduđuje zapečatena oporoka s posebno pripombo, da se sme odpreti le v najskrajnejši sili. Ko je sedanjí lastnik vsled požara, povzročene po silovitem potresu, moral zapustiti hišo, je predvsem rešil ta stari dragoceni dokument. Ko je videl, da je popolnoma vse uničeno in opustoše-

no, se mu je trenutek zdel primeren, da pismo odpre, kar je tudi storil. V pismu je stalo samo: "Kopljite v kleti" ter bilo označeno mesto, kje naj kopljejo. Ko je oženj ponehal, je Maruchachi sledil navodilu ter izkopal tri prstene lonce napolnjene z zlatim denarjem v obliki jajec, ki izvirajo iz fevdalnih časov Japonske. Tako je zdaj bogatejši kot kdaj poprej, kajti zlatniki so vredni nad deset milijonov.

KDO JE BIL HUS?

Hus je bil duhovnik — v mnogem ožiru sam zase neomadeževanega življenja in velik prijatelj češkega ljudstva. To mu priznamo radi tudi katoličani. Prav tako pa priznajo vsi razsodni zgodovinarji, da ga je morala kat. Cerkev obsoditi kot krivoverca. Na zboru v Konstanci mu je predložila 39 členov njegovih naukov, ki so bili v nasprotju z nauki svete Cerkve, katere člene pa je sploh tajil, da bi jih bil kdaj učil, še manj je bil pripravljen, da jih prekličje. Skliceval se je nasproti cerkveni oblasti na svoj razum (kaj rad je poudarjal v svojih govorih in spisih: "Privoščite vsakemu resnico," "ljubite resnico" in misli pri tem na svoje osebno prepričanje.) S tem pa je Hus zavrgel nezmotljivost svete Cerkve v versko-nravnih naukih, ki jo je

Cerkev prejela naravnost od Kristusa. In prav zato, ker je Hus pravcati krivoverec, ga ljubijo vsi, ki ne mislijo katoliško, pa naj se imenujejo protestante, brezverce, nacionalne liberalce, svobodomislece, socialiste, komuniste ali karkoli. Hus je začetnik onih, ki učijo, da človekova vera obstoji ne v stalnih resnicah, ampak verskih čustvih. Kam pa vodi taka vera, kaže vsakdanja skušnjava. Če te danes prijelo čustvo, da je krasti nekaj grdega, te lahko jutri zgrabi ravno nasprotno čustvo, da je dovoljeno kar od kraja ropati, krasti, goljufati in karkoli je temu podobnega. Je milijone ljudi tega prepričanja današnje dni na svetu — posebej na vodilnih mestih državne uprave, zato je čeje ljudstva pod težkimi bremení, ker so možje kot Hus zakrili svetu resnico in svet jih zato še proslavlja.

V eni uri naše sree napravi toliko dela kot bi človek 18 stotov dvignil meter visoko.

HIŠA NA PRODAJ za nizko ceno, lastnik primoran prodati. Poslopje je zidano. 2 stanovanja, klet cementirana. Tudi mala hišica zadaj spada k poslopiju. 2712 S. Millard Ave. Phone Rockwell 9288. — E. J. Bowen, lastnik B-č.p.p.

MALI OGLASI HIŠE IN LOTE.

BUNGALOW 6 SOB, garaža, 30 čevljev lota, ally in cesta tlakovana blizu 60. in Washenaw. Lastnik odpotuje z mesta. \$9300, takoj \$3000. ostalo obroke. F. P. Basko, 29 S. La Salle St. Rand. 4781. 79-t.srč

BUNGALOW 5 SOB, zid. \$8900, takoj \$2500, porč za spat, cirk. topl. Soba v podstrešju klet ometana, cesta tlakovana, garaža za 2 kari, fina vodovodna napeljava. 4414 N. Marmora Ave. Kildare 7327. 65-s do s

BUNGALOW ZID. moderno, parna topl. garaža za 2 kari, blizu kare—4812 Concord pl. 74-s do s

FARME NA PRODAJ

80 AKR. ZEMLJE, 50 akr. pod plju-gom, tudi 40 akr. od katerih je 10 obdelane. 2403 Central Ave. N. E. Minneapolis, Minn. 76-t.srč

UGODNA PRIKLA

PAINT STORE na prodaj ali zamenja za hišo. 4357 Armitage Ave. 75-t do t

LESENA HIŠA v dobrem stanju 6 sob, elektrika, kopalna soba in plin ter lepa klet. 1830 W. 23rd St. Phone Canal 6272. S-sr do s

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom v Waukeganu, Ill. in po državi Wisconsin nazznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Amerikanskega Slovence in Ave Maria. Rojakom ga priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti katol. tisk. Uprava "Am. Slovencea."

PRODA ZA NIZKO CENO

hišo zidano iz opeke, 3 nadstropja in sedem stanovanj. V hiši je lokal, pripraven za vsako obrt. Klet je velika. Prodaj radi slabega zdravlja. — John Hlad, 1831 So. Throop St., Chicago, Ill. — Phone Canal 4806. t.srč

ZGODBE NAPOLEON-SKEGA VOJAKA

je ime zanimivi povesti, ki jo je spisal v francoskem jeziku Erckmann-Chatrian, poselevenil A. B. — Velezanimiva vsebina, ki obravnava zadnje dogodke napoleon-skih vojn, pohod Napoleona v Rusijo, odločilno bitko pri Lipskem in končni poraz Francozov. Povest bodo z užitkom brali zlasti oni, ki so bili vojaki sami in tudi drugi, ki jih tako čtivo zanima. V kratkem jo začnemo objavljati v "Amer. Slovincu." Prijatelje lista prosimo, naj na to zgodovinsko zanimivo povest opozorijo svoje prijatelje in znance, da se na list naroče in da bodo povest čitali od začetka.

PRESKRIBITE SI

CAMEL

Nobeno kajenje ni bilo tako prijetno kot Camel

V NAJVIŠJIH trenutkih življenja se nobena cigareta ne more primerjati s Camel. Nobena druga cigareta ni bila tako dobro narejena, kajti izvrstna kakovost Camels je posledica spretnosti. Spretnost najti najbolj izbrani tobak in ga mešati, kakor znajo samo večaki največje tobačne organizacije na svetu.

V priljubljenosti pri kadilcih se ne more nobena cigareta, ki je bila kdaj narejena, primerjati s Camels. Kakovost Camels je poplačana s tem, da po njih najbolj poprašujejo in da jih je največ prodanih kot

katerihkoli drugih cigaret. Odkar se je pričelo kajenje, nikdar ni bilo tako naraščajoče prednosti kot pri Camels. Camel poplača svoje prijatelje z veseljem, ki nikdar ne mine, kajti Camels nikdar ne utrudijo okusa in nikdar ne zapustijo pookusa po cigaretah.

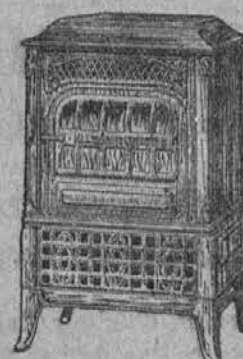
Ako nikdar niste poskusili Camels, vam priporočamo, da jih poskusite sedaj zaradi največjega užitka v kajenju. Da imate najboljše, kar je bilo narejenega, vas vabimo—

Preskrbite si Camell!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

Allen's Parlor Furnace

Krasno
Učinkovito
Ekonomično

Po vsej deželi govorijo o tem novem sistemu, ki daje toploto. Ker je izdelano v lepem porcelanu in emalju, se z lahkoto drži v čednem stanju. Ta peč zgleda, kakor lepa omara. Toploto razširja po sobi na najzdravejši način — vlago posuši in ogreva zrak.

Ne kupujte peči dokler niste videli tega!

W. Szymanski

— Dealer in —

FURNITURE in STOVES, HARDWARE and HOUSE FURNISHINGS GOODS

Telephone Canal 597

1907-1909 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

"GOSPOD LISEC"

POVEST.

Spisal Dr. Fr. D.

"Kake trikrat toliko, kolikor sem priženil z Lojzo, dejal je Brdar, potisnil klobuk na stran in vrgel listnico na mizo. "Petsto goldinarjev je tukaj."

"Kar spravi!" zavrnil ga je Kovač nejevoljen. "Potreboval jih še bodeš."

"Nemara jih boste Vi še tudi. Kaj hočete! Vina prinesite! To je javna krčma in gostom se mora postreči, ne zabavljati jim."

Vstal je, odprl okno, če bi videl kakega znanca, in začel klicati: "He, Luka, kaj brodiš po blatu! Nater pojdi pit in pokliči še Jožeta, bomo se kaj pogovorili. — Kovač, smodke!" —

Kovač se je srdil, a slušal, misleč si, če že zapravlja, naj zapravlja pri meni. Vesela družbica pa je glasno hvalila Brdarja.

"Brdar, ti si naš Kalister," vpil je jeden.

"Tu se vidi," modroval je drugi, "da ni kmetija dandanes res za nič. Dokler si bil ti kmet, ne res, nisi mogel nikamor; zdaj boš pa preobrnil ves svet; tvoj brat Tone je pa ostal kmet in priden, kar se da; a danes mora iz hiše in bajtar bo in revež kakor nas kdo."

Brdar ni vedel, ali mu dopada taka hvala ali mu preseda. "Pij, kaj govoriš," ustavil je govornika.

"Toda kupčija še ni vse," povzel je zopet prvi. "Človek mora imeti tudi glavo. Tale Brdar, ta ima glavo. Premeten je, da bi opeharil žida, in podjeten, da bi delal železnico. Kovač naj hvali Boga, da ima takega zeta."

Kovač je začel v jezi hitreje hoditi iz kleti v sobo in nazaj in hrupnejše zapirati vrata, a rekel ni ničesar, ker se ni hotel vpričo drugih pripraviti z zetom. Ta pa je postajal čedalje preširnejši, pel je in kričal in bahal, kakor nekdanji v fantovskih letih.

V veži je stopil s platneno marelo čokat mož in sedel za mizo.

"Ali ne greste noter? V veži je že hladno," prigovarjal je krčmar, vesel treznega gosta.

"Da sem le pod steho," dejal je mož. Kovač je prinesel vina in kruha in vprašal, odkod gre.

"Iz Kolovraškega," dejal je malobesedni mož, zamislil se in zdaj pa zdaj lahno zdihi. Kovač ga ni motil več. Oni pa so šumeli v sobi.

Ko pa se je posebno čvrsto oglašil Brdar, sklonil se je mož v veži po konci in oči so se mu posvetile. Pomaknil se je k vratom in vlekel na uho in kri mu je silila v glavo.

"Presedel se bom oče, ker je res hladno," dejal je Kovaču in prenese pijačo in kruh v sobo in sedel k mizi za durimi. Brdarjeva družba se ni zmenila zanj, niti ni zapazila, kako jih mož ogleduje in posluša. "Pravi je," mrmral je ta sam zase in bolestni izraz na njegovem lici se je umaknil neki jezni zadovoljnosti. Poklical je še vina, napil krčmarju in začel ga izpraševati o domačih rečeh.

"Kdo pa so ti ljudje," vprašal je, "ki govorijo tako moško?"

"Moške so samo besede," dejal je Kovač nagnivši se k njemu. "Ko bo treba plačati, bodo vsi tihi."

"Ali so domači ljudje?" — Kovač je pri-trdil.

"Oni ogoreli je videti denaren. Je li tudi odtod?"

"Dobre pol ure odtod ima lepo domačijo. Pri Brdarji se pravi. Ta je največji bahač, a mu bo zmanjkalo."

Mož je izpraševal dalje, s čim da se peča Brdar, in zvedel polagoma vse, kar je hotel. "K nam sedite, Kovač!" zaklical je sedaj jeden izmed Brdarjevih tovarišev. "Kaj nas opravljate tam za durimi?"

Kovač je šel rajši ven, nego da bi bil poslušal sa mopašne ljudi, katerim ni hotel odgovarjati. Tedaj so se lotili tujca.

"He, romar sv. Valentina, odkod pa ste?" zadel se je Brdar.

"Me li ne poznate?" vprašal je mož mirno in pogledal ga.

"Ali mislite, da poznam jaz vsacega potepuha?"

"Vsacega ne, nekatere pa, kakor jaz tudi. Midva sva se seznanila sv. Ožbolta dan v Krašnji."

Mož je nagnil počasi kupico in uprl oči v nasprotnika in zadovoljen opazil, kako se je zganil Brdar, kako prisiljeno se zagrohotal in kako mu je zastala objestna beseda.

"Izpijta, da pojdemo!" dejal je Brdar čemerno, pomaknil klobuk na oči in jel bobnati po mizi. Obšla ga je zdajci vročina, da mu je pritekla izpod klobuka na vsak šopek las kapljica potu. Preplašena domišljija mu je hipoma naslikala grozne posledice, ako ga mož izda. Pobesil je glavo in strahom čakal zadnje besede iz tujčevih ust. A mož je molčal in se ni zmenil več za družbo, kakor zadovoljen, da ima mir. Brdar se je nekoliko oddahnil, zvrnil hitro kupico, da se ostrči, in jel se prepričevati na tihem, da ni nevarnosti, zakaj če bi vedel mož kaj več, ne bi molčal, niti mu prizanašal. Tako se je pregovarjal, a pregovoril se ni in piti se mu ni ljubilo več.

"Kovač, račun!" dejal je precej pohlevno. "Pokaži še jedenkrat tistih petsto goldinarjev, Janez," silil je tovariš, "midva še nikdar nisva videla toliko denarja skupaj."

"Molči!" godrnjal je Brdar in iskal po žepih drobnega denarja.

"Jaz bom tudi plačal," dejal je mož, našel na mizo svoj dolg in vstal.

Hitro je koračil Brdar mimo njega, a mož ga ustavi, češ, da ima z njim govoriti.

"Ne utegnem," dejal je osorno Brdar in hitel dalje. Mož ga ni pustil.

"Spremem Vas," menil je mož, "da se pogovoriva spotoma." — Brdar je prebledel; zakaj obšla ga je zla slutnja. Uvidevši, da se ne more odkrižati moža, odpravil je tovariš.

Še.

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

PRIFOROČAM SE rojakom na Ely, Minn., da kdor potrebuje sveže rože in vence, dobi največjo izbero pri meni.

FR. PENGAL,

Merchants, advertising in "Amerikanski Slovenec," get best results!

R. PAVLOSKI

Slovenski fotografist
719 No. Chicago St.
JOLIET, ILL.

Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

M. H. JELINEK, lastnik

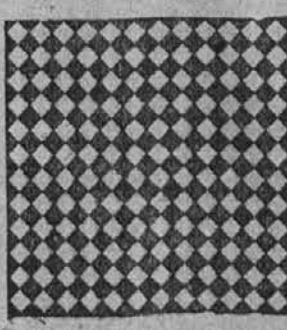
COR. BLUE ISLAND AVE. & 18th ST., CHICAGO

Za one, ki živijo zunaj mesta je prav pripravo, ako pridejo k nam kupovat ob torkih, četrtnih in sobotah zvečer ali pa v nedeljo dopoldne.

DR. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI. Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill. Pho. Armitage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedeljo od 10-12.

Ne kupujte drugje!

dokler niste videli naše preproge, linoleum, congoeum in vsakovrstne karpete za kuhinje in druge sobe.

Ceneje kakor v mestu dobite pri F. NOVICKI

1738 W. 18th St., Chicago, Ill.

FIRST NATIONAL BANK
Established 1857

PRISTOPITE
k našemu 1927
VACATION CLUB

ki se baš sedaj ustanovlja.

First National Bank
Največja in najstarejša banka v Joliet-u.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

PISANO POLJE
J. M. Trunk.

Pes stiska rep med noge.

Ljubljanska srajca je v Delavski Sloveniji celo opetovano naznanil svojim čitateljem in jih prav po kopriško ožgal, da sem bil jaz na kongresu, da me je videl, kako sem se smehljaj, držal kakor kakšen Napoleon, skoroda bi bil celo "dišal," namreč srajca, ko bi bil samole malo bolj blizu, dalje, da sem delal kisle obraze, ker aržeti so ostali vsi polni neprodanih tike-tov... Stvar je bila vendarle malo predebela, ker ves ta čas sem jaz užival kras koloradskih gora.

Da strgano srajco malo za-flika, piše v št. 40. Del. Slov.: "Trunk se jezi, ker sem povedal, da je bil "ginjen" na evharistiji. Ne morem pomagati. Ni zlomka, da bi ne bil "ginjen." Saj je itak imel vse varžete polne tike-tov za v — nebeško kraljestvo." Res ni zlomka. Iz kongresa je nastala — evharistija, videl me je na daljavo 2000 milj, celo — dišal bi bil kmalu, in tike-ti so se izpremenili v za nebeško kraljestvo. Znat se mora. Ako srajca and Company tako zna stisniti rep med noge, potem ni zlomka, da ne pride na — psa!

Zanesti se ne more na take. Bivši lekarniški pomočnik in poznejši "general" in narodni junak in šef generalnega štaba, Gajda, je bil odstavljen, ker je baje vršil službo — špijona. Na ljudi, ki se spreminjajo, kakor se spreminjajo razmere, se ne more zanašati. Značaj?

Ne sme izostati.

Izostati ne sme, da baptistovski pričar Frank Norris dolži katoličane zarote proti sebi, dasi je bil umorjeni D. E. Chipps pokopan po framasonskem obredniku, in milvauski "Vestnik" ne sme zaostati, ne da bi poudaril prav posebno besedo "duhoven," kakor je to storil v bolj ko obilni meri bratec pri Delavski Sloveniji. Pes moli tako vsepovsod na eno stran.

Kdo vlada v Rusiji?

Zelo naiven bi moral kdo biti, ki bi verjel, da je spravila ruska revolucija narod do vlade. Prijatelj sedanjega sistema se sicer mogočno trkajo na prsa, češ, Rusija je postala republika delavcev in kmetov. Mogoče, da postane, a dozdaj se o kakih vladi teh slojev ne more govoriti, ker vsa oblast je v rokah posameznih ali male skupine ljudi, ki so se znali pri-riti do oblasti.

Rusi so bili nad 150 let pod vladjo Tartarov. Ko so se osvobodili, so zavladali Romanovi, ki so bili vsaj domači vladarska hiša, dasi zelo pod tujim vplivom. Revolucija jih je odstranila. Do oblasti je prišel Uljanov-Lenin, ki ni bil čistokrvn Rus. Po Leninovi smrti je neprestana borba med voditelji za vrhovno oblast. Nasproti si stojijo zdaj trije voditelji. Zinoviev je menda pristen Rus, Leo Trotsky je Žid in Stalin je pristen Azijat. Ime Stalin (jeklo) si je po vzgledu drugih sam udejal. Njegovo pravo ime je Džugašvili. Po narodnosti je Georgijanec. Govori malo, a izobno se razume kot Azijat na intrige, in vse kaže, da pride do najvišje oblasti. Ruski narod je v resnici — sfinga, zagonetka. Kdaj se bo ta zagonetka —

Sijaj pri drugih.

Kardinal je cerkven dostojanstvenik. Ako se pokaže v kakem zunanjem sijaju, je to pač naravno, ker zahteva to dostojanstvo. Sijaj je mnogokrat tudi le slučajen. Če so se n. pr. kardinali iz New Yorka vozili s posebnim "rdečim" vlakom, in so postali mnogi rdečkarji radi tega še bolj rdeči, ta sijaj ni bil kardinalski, temveč več sijaj železnice New York Central.

Osebo bo težko kak kardinal ravno hotel kak poseben sijaj. Kardinal Faulhaber je imel oguljen talar, kakor so sopotniki na ladiji zapazili. O tem krogi, ki se ne morejo dosti zgražati nad "sijajem," ne zinejo besedice. Stavim, da marsikateri rdeč "zgražar" potrosi mnogo več za svoj "sijaj," kakor kak kardinal, a lasten sijaj mu je še dosti premajhen, nad nezogibnim, ali potrebnim, primernim sijajem drugih se pa ne more dosti nazgražati.

IGRALSKA STRAST.

Liverpoolski športnik Beer je v igralnici v francoskem mestu Cannes priigral 65,000 funtov. Prijateljem je povedal, da je denar naložil v banko ter ne bo več igral. Res je tudi storil tako, toda... denar je zopet dvignil ter pričel igrati znova. Prvi dan je izgubil dva milijona frankov ter dva dni prenehal z igranjem, čemur so se prijatelji čudili. Tretji dan je zaigral en milijon frankov, zopet en dan počakal, potem pa zgubil zopet dva milijona frankov in tako naprej, tako da mu je od cele ogromne svote tolikih milijonov ostalo samo še 500 funtov.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištvo ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu! 2018 W. 21st Place CHICAGO, ILL. Phone: Roosevelt 8221.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

Slovenskim šolam

in vsem, ki imajo opraviti s poučevanjem, kakor tudi slovenskim starišem, priporočamo:

SLOVENSKI ABECEDNIK, CENA 45c.

SLOVENSKO - ANGLEŠKI KATEKIZEM, CENA 45c.

Obe knjigi je sestavil Very Rev. P. Kazimir Zakrajšek, OFM. s posebnim ozirom na slovenske ameriške šole, kjer sta te dve knjigi že splošno v rabi. Kot šolski molitvenik priporočamo:

MOLITVENIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE

istega autorja. To je edini slovenski molitvenik, ki podaja najpotrebnejše molitve tudi v angleščini, kar pomaga otrokom, da se lažje priuče slovenskih molitvic. Pomaga pa tudi odraslim, da se nauče pravilno angleških molitev in tako lažje razumejo otroke in jim pri učenju pomagajo. Za ta molitvenik podajamo za dobo dveh mesecev posebne znižane cene:

Močno platno, zlata obreza.....	\$0.75
Fino usnje, zlata obreza.....	1.00
Vatirano usnje, zlata obreza.....	1.25
Bela kost, zlata obreza.....	1.25

Pri večjih naročilih še posebej znaten popust.

Naročila pošljite na knjigarno

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 WEST 22nd STREET

CHICAGO, ILL.